

Kyberšikanovanie - elektronické šikanovanie

„Internet je okno do sveta.....ale nevieme, kto stojí za ním“

Internet sa stáva každodennou súčasťou nášho života. Umožňuje nám jednoducho a rýchlo získať užitočné informácie, komunikovať s priateľmi, zoznamovať sa s novými ľuďmi, vidieť zaujímavé svety, hrať napínavé hry, nakupovať alebo len tak tráviť voľný čas.

Poskytuje nám anonymitu a bezpečie – veď v bezpečí detskej izby sa môžeme zoznámiť alebo osloviť niekoho úplne cudzieho, hoci vonku by sme na to odvalu nemali, alebo cez chat (čít) povedať kamarátovi niečo, čo by sme v rozhovore zoči-voči radšej neriskovali. Na facebooku sa za malú chvíľu dozvieme o všetkých všetko.

Práve svojou dostupnosťou, ale aj nekontrolovateľným šírením informácií prináša internetový svet aj mnohé riziká, nebezpečenstvá.

Riziko predstavujú :

- zoznamovanie sa s neznámymi osobami, následne stretávanie sa s nimi
- šikanovanie, vyhrážanie, vydieranie cez internet, mobil
- zverejňovanie fotografií a videí s cieľom ponížiť a znevážiť danú osobu
- šírenie nepravdivých informácií
- podvody a zneužívanie osobných údajov
- propagovanie / navádzanie na násilie, branie drog, sebapoškodzovanie,
- závislosti na hrách, na čítovaní, na surfovaní
- poškodenie počítača vírusmi
- a ďalšie.

Aj v našej škole sa vyskytli prípady, keď bol internet zneužitý na nevhodné účely formou útoku na žiakov a učiteľov - ako napríklad rozposielanie agresívnych a urážajúcich mailov, vytváranie profilov, ktoré majú druhého človeka znevážiť a ponížiť. Dokonca boli zneužitú osobné údaje a heslá.

Rady pre bezpečné používanie internetu:

- **Nikdy nedávaj adresu svojho bydliska, svoje telefónne číslo, alebo adresu školy, kam chodíš, mená rodičov a rodinných príslušníkov, ich telefónne čísla nikomu, s kým si sa zoznámil/a cez internet** - pokiaľ ti na to rodičia výslovne nedali súhlas.
- Pokiaľ sa neporadíš s rodičmi, **neposielaj nikomu na internete fotografie alebo videá**, svoje ani rodinné, ani svojich kamarátov, číslo kreditnej karty alebo podrobnosti o bankovom účte a vôbec žiadne osobné údaje.
- Nikdy nikomu, ani najlepšiemu priateľovi, **neprezrad' žiadne heslo, PIN alebo prihlasovacie meno** svojej internetovej stránky alebo počítača.

- **Nikdy neodpovedaj na zlé, urážlivé, vulgárne a neprijemné maily.** Nie je to tvoja vina, že si také správy dostal/a. Keď sa ti to stane, oznám to rodičom, učiteľom alebo osobe, ktorej dôveruješ. Pri šikanovaní prostredníctvom internetu alebo cez mobil blokuj príjem správ, emailov od daného užívateľa (emailovým klientom, v četovej miestnosti...), a tak obmedzíš možnosti páchatela. Uschovávaj si dôkazový materiál (emaily, sms, mms, históriu četu, www stránky). Použi funkciu print screen.

Buď podozrievavý voči človeku, ktorý ťa presviedča, aby si zatajoval/a svoje internetové kamarátstvo pred rodičmi, alebo vystupuje ako teenager, ale nepozná väčšinu odpovedí na otázky, na ktoré tvoji rovesníci odpovede bežne poznajú. Takýto človek ti chce ublížiť, a preto klame a navádza ťa, aby si zatajil/a pozvanie na stretnutie s ním, aby si zmazal/a históriu chatu, jeho emaily, sms-mms správy a podobne.

- **Nikdy si bez dovolenia rodičov nedohodni schôdzku s niekým, s kým si sa zoznámil/a cez internet alebo cez mobil. Doma musia bezpodmienečne vedieť kam, na ako dlho a prečo ideš. Aj keď ti rodičia dovoľia stretnúť sa s takým človekom, nechod' na schôdzku nikdy sám/sama a stretnite sa na bezpečnom verejnom mieste.** Znakom bezpečného stretnutia je to, že osobe, ktorá ťa pozýva neprekáža, ak na stretnutie prídeš s rodičom, prípadne s inou dospelou osobou. Ak mu to prekáža, je to signál, že s tebou nemá čisté úmysly.

- **Nikdy si nezapínaj web kameru, ak komunikuješ s niekým, koho nepoznáš.** Pokiaľ je to osoba, ktorá má s tebou zlé úmysly, chce vidieť teba ale sám/sama sa ti neukáže.

- **Nikdy nepokračuj v četovaní, keď sa ti bude zdať, že sa tam preberajú veci, pri ktorých sa cítiš trápne alebo ťa vydesia.** Vždy o takom zážitku povedz rodičom alebo ľuďom, ktorým dôveruješ.

- **Nikdy neotváraj súbory priložené k mailom, pokiaľ prídu od ľudí alebo z miest, ktoré nepoznáš.** Môžu obsahovať vírusy alebo iné programy, ktoré by mohli zničiť dôležité informácie a významne poškodiť software počítača.

- Vždy si pamätaj nasledujúce pravidlo a správaj sa podľa neho: **ak niektorá webová stránka bude obsahovať upozornenie, že je určená len pre dospelých alebo len pre ľudí od určitého veku, musí sa to rešpektovať.** Tí, ktorí nevyhovujú týmto kritériám, nemajú takú stránku otvárať.

- **Dohodni sa s rodičmi na pravidlách používania internetu a poctivo ich dodržiuj. Hlavne sa dohodni, kedy môžeš internet používať a ako dlho.**

- **Dobre si zapamätaj toto pravidlo:** keď ti niekto na internete bude ponúkať niečo, čo znie tak lákavo, že to je až neuveriteľné, tak tomu never – je to podvod.
- Ak na internete nájdeš niečo, o čom si presvedčený /á, že je nelegálne, oznám to rodičom.

Aj pre používanie internetu a komunikáciu cez internet platí zlaté pravidlo: „Správaj sa k druhým tak, ako chceš, aby sa oni správali k tebe.“

Teda pravidlá slušného správania v reálnom svete platia aj v tom internetovom. Čo je zlé v bežnom živote, bude určite nevhodné aj na internete.

- **Pamätaj si, že vydieranie, vyhrážanie, ohováranie a zneužitie osobných údajov sú trestným činom.**
- **Neposielaj bezdôvodne urážlivé, agresívne, nenávistné alebo vyhrážajúce maily spolužiakom, učiteľom ani iným osobám. Každého útočníka je možné vystopovať.**
- **Takéto správanie je považované za závažné porušenie školského poriadku.**

zdroje: www.zodpovedne.sk
www.prevensiasikanovania.sk

Viac informácií a užitočných rád nájdeš na :

www.zodpovedne.sk

Kde hľadať pomoc?

www.pomoc.sk

TELEFÓNNA LINKA

nonstop telefonická pomoc
na čísle 116 111

LIVECHAT

online čet s operátorom
v čase 16:00 až 22:00

EMAIL

konzultácie pomocou emailu
potrebujem@pomoc.sk